

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nader rapport Tijdelijke wet opvang ontheemden
Oekraïne

Datum
14 juni 2023

Ons kenmerk
4715055

Bijlagen
3

1. Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft op 8 juni jl. advies uitgebracht over de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne. Het wetsvoorstel en het nader rapport zijn gereed voor indiening bij de Tweede Kamer.

2. Geadviseerde besluiten

Instemmen met:

- het indienen van het wetsvoorstel met bijbehorende memorie van toelichting en het nader rapport (bijlagen 1 t/m 3) bij de Tweede Kamer, en
- het ondertekenen van de memorie van toelichting (bijlage 2) en het nader rapport (bijlage 3).

3. Kernpunten

Het advies heeft dictum B. De Afdeling heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het voorstel, maar adviseert een aantal punten nader toe te lichten.

4. Toelichting

4.1 Samenvatting wetsvoorstel

Op 1 april 2022 zijn de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking (Wvb) in werking gesteld. Sindsdien zijn de burgemeesters belast met de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Het onderhavige voorstel van wet strekt tot opvolging van deze noodwettelijke bepalingen.

Het wetsvoorstel sluit aan bij wat nu onder de Wvb is geregeld. Er wordt niet voorzien in aanvullende taken of bevoegdheden. Wel regelt het wetsvoorstel enkele (voor de opvang) aanpalende zaken. Zo verschuift de verantwoordelijkheid voor de opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. De taak van het college blijft beperkt tot ontheemden uit Oekraïne; voor andere asielzoekers blijft het COA verantwoordelijk. Voorts wordt SJenV eindverantwoordelijk voor de beschikbaarheid van medische zorg. Net als onder de Wvb wordt het mogelijk om regels te stellen over de manier waarop burgemeester en wethouders in hun taak voorzien (Regeling opvang ontheemden Oekraïne). Dit wetsvoorstel voorziet tevens in een grondslag om langer een specifieke uitkering aan gemeenten te verstrekken ter compensatie van de kosten die zij maken om in de opvang te voorzien (Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne), en in enkele grondslagen voor gegevensverwerking en -uitwisseling.

De taak van het college is tijdelijk, en duurt tot uiterlijk één jaar nadat de werking van de Richtlijn tijdelijke bescherming eindigt.

4.2 Inhoud en verwerking advies

Langere voortdoring noodrecht

De Afdeling vraagt nader toe te lichten waarom voor een tijdelijke wet is gekozen in plaats van continuering van het staatsnoodrecht. In reactie hierop is bevestigd dat het niet onmogelijk is dat de werking van de artikelen 2c en 4 Wvb voortduurt. De omstandigheden die noopten tot de inwerkingstelling daarvan, zijn immers niet veranderd. Toch is het wetsvoorstel noodzakelijk, omdat het ook andere zaken regelt dan louter een opvolging van het noodrecht. Daarbij gaat het niet alleen om het beleggen van de verantwoordelijkheid voor de opvang van ontheemden bij het college van burgemeester en wethouders (in plaats van de burgemeester), maar ook om een wettelijke grondslag om te blijven voorzien in de vergoeding van de kosten die gemeenten maken bij de opvang van ontheemden, enkele noodzakelijke grondslagen voor gegevensverwerking en een aantal wijzigingen in de Wet COA. Regeling van deze onderwerpen is noodzakelijk geworden nu duidelijk is dat gemeenten langer dan verwacht worden belast met de opvang van ontheemden uit Oekraïne.

Verhouding Spreidingswet

De Afdeling vraagt verder naar de verhouding met de Spreidingswet, en in het bijzonder of er na inwerkingtreding van de Spreidingswet nog de noodzaak bestaat voor een aparte regeling voor de opvang van ontheemden. Hierop is geantwoord dat dit inderdaad het geval is. Gedurende de werkingsduur van de tijdelijke wet zijn gemeenten, en niet het COA, belast met de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Dit betekent dat opvangplaatsen voor ontheemden gedurende die periode evenmin onder de werking van de Spreidingswet vallen. Op termijn is er wel samenloop: uiterlijk een jaar nadat de tijdelijke bescherming eindigt, vervalt de wet en daarmee de taak van het college van burgemeester en wethouders. Vanaf dat moment vallen de ontheemden weer onder de verantwoordelijkheid van het COA en derhalve ook onder de Spreidingswet.

Persoonsgegevens

Het wetsvoorstel bevat tevens enkele grondslagen voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens. De Afdeling adviseert om in de wet of in lagere regelgeving te voorzien in passende waarborgen die bij de verwerking van de persoonsgegevens in acht moeten worden genomen. Dit advies is overgenomen: aan artikel 6 is een lid toegevoegd waarin is voorgeschreven dat bij ministeriële regeling wordt voorzien in passende waarborgen. Dit gebeurt in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.

4.3 Ontwikkelingen hiervoor

- In de nota van 9 juni 2022, aangevuld bij nota van 13 juni 2022, bent u geïnformeerd over de mogelijkheden om een tijdelijke wet op te stellen ter opvolging van de artikelen 2c en 4 Wvb.
- Naar aanleiding van nota's van 2 september 2022, aangevuld op 11 november 2022, heeft u ingestemd met de (internet)consultatie.
- Met de nota van 17 maart 2023 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de (internet)consultatie en heeft u ingestemd met het aanhangig maken van het wetsvoorstel bij de CBJ en de MR. In die nota is ingegaan op de ontvangen consultatiereacties en de wijze waarop deze zijn verwerkt.

4.4 Politieke en bestuurlijke context

Onverwijld na de inwerkingstelling van de artikelen 2c en 4 van de Wvb is een wetsvoorstel tot voortdoring bij de Tweede Kamer ingediend. De Tweede Kamer heeft op 7 juli 2022 met de voortduringswet ingestemd, en de Eerste Kamer op 4 april 2023. In beide gevallen bestond er een grote meerderheid. Tijdens die parlementaire behandeling is het onderhavige wetsvoorstel toegezegd aan zowel de Tweede als de Eerste Kamer.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
14 juni 2023

Ons kenmerk
4715055

4.5 Communicatie

DCOM is op de hoogte.

4.6 Afstemming

De stukken zijn afgestemd met DGOEK, DGM en BZK.

4.7 Bijlagen (4)

1. Gewijzigd wetsvoorstel;
2. Gewijzigde memorie van toelichting;
3. Nader rapport;
4. Advies Afdeling advisering van de Raad van State.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

De persoonsgegevens van de betrokken ambtenaren worden niet openbaar gemaakt.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
14 juni 2023

Ons kenmerk
4715055